

Novada pašvaldības darbības uzsākšanas juridiskie aspekti

RAPLM valsts sekretāra vietnieks

Artis Stucka

mob.t. 29299653

e-pasts: artis.stucka@raplm.gov.lv

Izskatāmie jautājumi

1. Novada pašvaldības darba uzsākšana.
2. Pašvaldības administratīvās struktūras izveidošana.
3. Darba attiecības jaunizveidotajā novada pašvaldībā.
4. Pašvaldības saistošo noteikumu pārskatīšana.
5. RAPLM darbības aktualitātes (tiesiskā regulējuma izmaiņas).

1. Novada pašvaldības darba uzsākšana

Uzsākot darbu novadu pašvaldībā, iepazīties ar aktuālo situāciju apvienotajās pašvaldībās (piemēram, ierosinātās tiesvedības, budžetu situācija apvienotajās pašvaldībās, noslēgtie ilgtermiņa līgumi u.tt.).
“Darbu pieņemšanas – nodošanas princips”.

Gadījumā, ja ir tikuši pieņemti juridiski nekorekti lēmumi, nepieciešams vērsties pret tām amatpersonām, kas šādus lēmumus ir pieņēmušas.

Likuma “Par pašvaldībām” 77.panta sestajā daļā ir noteikts, ja pašvaldības amatpersona, pildot amata pienākumus, ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības ir radījusi zaudējumus pašvaldībai, tai ir pienākums tos atlīdzināt.

2. Pašvaldības administratīvās struktūras izveidošana

Izveidotie novadi savu darbību turpina un nekādi īpaši nosacījumi nav noteikti!

Jaunās administratīvās struktūras izveidošanas pamata nosacījumi jaunizveidotām novadu pašvaldībām:

1. Administratīvo struktūru nepieciešams izveidot uz pašvaldību apvienošanās projekta pamata, ja tāds ir.
2. Jāņem vērā, ka:
 - a) juridiskajam terminam “vietējo pašvaldību apvienošana” ir sava specifiska nozīme un uz darba attiecībām izrietošie nosacījumi;
 - b) nepastāv ierobežojumi lemt par pašvaldības padotības iestāžu reorganizāciju un likvidāciju (par iestādēm, “kuras ir zem centrālās administrācijas”).

Kopumā – pašvaldības nav ierobežotas lemt par savu administratīvo struktūru.

2. Pašvaldības administratīvās struktūras izveidošana

Pagastu (pilsētu) pārvaldes

1. Tiesiskā regulējuma īpatnības:

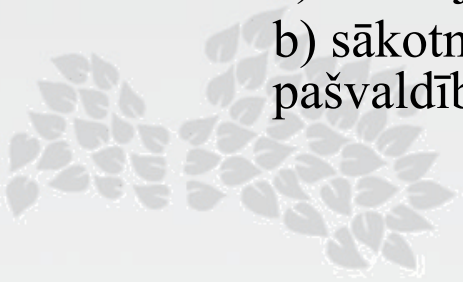
- a) pārvaldes nozīme un tās reorganizācijas iespējas;
- b) pārvalde kā pašvaldības iestāde vai struktūrvienība.

2. Pārvaldes padotības nosacījumi un formas:

- a) padota domei;
- b) padota priekšsēdētājam vai vietniekam;
- c) padota izpilddirektoram;
- d) padota pašvaldības administrācijas vadītājam;
- e) vienai amatpersonai padotas vairākas pārvaldes.

3. Pārvaldes vadītāja statuss:

- a) vadītāja amata ieņemšanai pastāv politiskais ierobežojums;
- b) sākotnēji tiesības ieņemt pārvaldes vadītāja amatu ir pašvaldības administrācijas darbiniekiem.

2. Pašvaldības administratīvās struktūras izveidošana

(!) Katra pašvaldība pati atbild par tās kompetencē esošu funkciju izpildi. Rajona pašvaldības funkcijas arī ir nodotas novadu pašvaldībām.

Ko darīt, ja novada pašvaldības rīcībā nav funkciju izpildei nepieciešamo infrastruktūras objektu?

Saskaņā ar Rajonu pašvaldību reorganizācijas likumu reorganizējamās rajona pašvaldības ietvaros institūcijas 2009.gadā turpina darboties rajona pašvaldības teritorijā.

Ko darīt pēc tam?

2. Pašvaldības administratīvās struktūras izveidošana

Rīcības varianti novada pašvaldības funkciju izpildei pēc 2009.gada:

1. Izveidot kopīgas pašvaldību iestādes

Likuma “Par pašvaldībām” 99. pants. Kopīgu uzdevumu risināšanai pašvaldības, savstarpēji vienojoties, var izveidot kopīgas iestādes. Šādas iestādes darbojas uz attiecīgo domju apstiprināta nolikuma pamata.

2. Uzdevumu deleģēšana

Likuma “Par pašvaldībām” 98. pants. Pašvaldībām, kuru pārziņā nav nepieciešamo infrastruktūras objektu, ir pienākums slēgt līgumus ar citām pašvaldībām, lai nodrošinātu likumā paredzēto funkciju izpildi.

3. Darba attiecības jaunizveidotajā novada pašvaldībā

1. Darbinieku atbrīvošanas pieļaujamība tikai saskaņā ar likumu (ierobežojums reformas rezultātā atbrīvot darbinieku (likuma “Par pašvaldībām” Pārejas noteikumu 3.punkts)).

2. Darbinieku izvērtēšanas obligātums un iespēja atbrīvot no darba tikai saskaņā ar Darba likumu (secīgas darbības: sākotnēji notiek štatu saraksta apstiprināšana; tad darbiniekus nepieciešams salīdzinoši izvērtēt; papildus pastāv pienākums vērtēšanā zemāk novērtētajam darbiniekam piedāvāt citu vakantu amatu; arodbiedrību faktors).

3. Atalgojuma likuma 2009.gadam piemērošanas īpatnības pašvaldībās (atalgojuma samazinājums pašvaldībās un koplīgumu jautājums).

4. Pašvaldības saistošo noteikumu pārskatīšana

Saistošo noteikumu likumā noteiktie pieņemšanas termiņi:

1) *nekavējoši* izstrādājami saistošie noteikumi – pašvaldības nolikums;

2) *trīs mēnešu termiņā* izstrādājami saistošie noteikumi – pašvaldības budžets;

3) *gada laikā* izstrādājami saistošie noteikumi – par administratīvajiem sodiem; pašvaldības nodevām; nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumiem u.c.

Aicinājums – saistošos noteikumus pieņemt pēc iespējas ātri!

4. Pašvaldības saistošo noteikumu pārskatīšana

Visos gadījumos pašvaldību *saistošo noteikumu apvienošana nav pieļaujama* (izņēmums – saistošie noteikumi par pašvaldības teritorijas plānojumiem).

Katra pagasta/pilsētas saistošie noteikumi ir spēkā līdz jaunu novada pašvaldības saistošo noteikumu pieņemšanai. Ja nepieciešams, iespējams jebkuros pagastu/pilsētu saistošajos noteikumos izstrādāt grozījumus.

5. RAPLM darbības aktualitātes (tiesiskā regulējuma izmaiņas)

Likumprojekts “Par pašvaldību darbību no 2009.gada līdz 2012.gadam”

Likumprojekts:

- 1) paredz samērot pašvaldību rīcībā esošos finanšu līdzekļus ar tiesību aktos pašvaldībām noteiktajām funkcijām;
- 2) nosaka kārtību, kādā pašvaldības var atteikties no atsevišķu funkciju, pildīšanas uz laiku, ja pašvaldību rīcībā nav pietiekamu finanšu līdzekļu attiecīgās funkcijas pildīšanai;
- 3) paredz, ja pašvaldības budžetā nav pietiekamu finanšu līdzekļu funkcijas pildīšanai un likumā vai Ministru kabineta noteikumos ir paredzētas pašvaldības tiesības atteikties no funkcijas pildīšanas, tad pašvaldības dome var pieņemt saistošos noteikumus, kuros norāda:
 - a) funkciju, no kuras pildīšanas pašvaldība atsakās uz laiku;
 - b) likuma vai Ministru kabineta noteikumu normu, kas atteikšanos no funkcijas pildīšanas uz laiku, pieļauj.

5. RAPLM darbības aktualitātes (tiesiskā regulējuma izmaiņas)

Likumu un MK noteikumu saraksts iespējamam funkciju izpildes samazinājumam:

Likumprojekts „Grozījums Bibliotēku likumā”;

Likumprojekts „Grozījums Ceļu satiksmes likumā”;

Likumprojekts „Grozījums Dzīvnieku aizsardzības likumā”;

Likumprojekts „Grozījums Latvijas Soduzpildes kodeksā”;

Likumprojekts „Grozījums likumā „Par dzīvojamo telpu īri”””;

Likumprojekts „Grozījums likumā „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām”””;

Likumprojekts „Grozījums Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā”

Likumprojekts „Grozījums Veterinārmedicīnas likumā”;

Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījums Ministru kabineta 2003.gada 3.jūnija noteikumos Nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem”””;

Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījums Ministru kabineta 2001.gada 7.augusta noteikumos Nr.355 „Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi”””;

Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījums Ministru kabineta 2001.gada 18.augusta noteikumos Nr.371 „Noteikumi par bibliotēkas darbam nepieciešamo darbinieku skaitu un darbinieku amatu ieņemšanai nepieciešamo izglītību”””;

Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījums Ministru kabineta 2004.gada 27.jūlija noteikumos Nr.632 „Dzīvnieku kapsētu iekārtošanas un uzturēšanas kārtība”””.

Paldies par uzmanību!

